

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001495

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-04-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Царик Ірина Олександрівна

2. Iryna Tsaryk

Кваліфікація: д.філософ, 222

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5781-2558

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 222 Медицина

Дата захисту: 03-03-2023

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 76.600.052

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.29.29

Тема дисертації:

1. Особливості перебігу хронічної хвороби нирок при латентному автоімунному діабеті дорослих
2. Peculiarities of the course of chronic kidney disease with latent autoimmune diabetes in adults

Реферат:

1. Дослідження присвячене вирішенню актуальної задачі сучасної діабетології – удосконаленню алгоритму ведення пацієнтів з хронічною хворобою нирок при латентному автоімунному діабеті дорослих. Шляхом комплексного клінічного обстеження встановлено особливості дебюту і перебігу хронічної хвороби нирок при латентному автоімунному діабеті дорослих залежно від фенотипу, стадії хронічної хвороби нирок, ступеня альбумінурії та причини хронічної хвороби нирок, а також у порівнянні з класичними типами цукрового діабету. Доведена залежність перебігу хронічної хвороби нирок від показників діабетасоційованих автоімунних порушень за латентного автоімунного діабету дорослих. У пацієнтів з хронічною хворобою нирок на тлі LADA-діабету титри острівцевих антитіл є високими, особливо при фенотипі LADA1, але антитіла до декарбоксилази глутамінової кислоти – нижчими, ніж при класичному цукровому діабеті 1-го типу ($p < 0,001$), що вказує на менший ступінь діабетасоційованого автоімунітету у цієї категорії пацієнтів. Зростання концентрації діабетасоційованих маркерів автоімунітету при хронічній хворобі нирок на тлі LADA-діабету асоціюється зі зниженням швидкості клубочкової фільтрації ($r = -0,327$; $p < 0,05$). Встановлено, що

ступінь дисліпідемії у осіб з латентним автоімунним діабетом дорослих є найбільшим при LADA2 та категорії альбумінурії А3 і посідає проміжне положення між класичними типами цукрового діабету. При цьому зростання вмісту холестеролу ліпопротеїнів низької густини та індексу атерогенності асоціюється із зниженням швидкості клубочкової фільтрації ($r=-0,428$ та $r=-0,324$ відповідно; $p<0,05$), а вищі рівні холестеролу ліпопротеїнів високої густини – навпаки, із покращенням функції нирок та меншим ступенем альбумінурії ($r=0,403$; $p<0,05$), особливо при LADA2. В осіб з хронічним пієлонефритом та латентним автоімунним діабетом дорослих зниження фільтраційної здатності нирок асоціюється зі зростанням фракції холестеролу ліпопротеїнів низької густини (ШКФСДКD EPI CysC ($r=-0,560$; $p<0,05$)). Вперше доведено значення дефіциту холекальциферолу у формуванні ниркових порушень у пацієнтів з латентним автоімунним діабетом дорослих. Хронічна хвороба нирок на тлі LADA-діабету супроводжується недостатнім забезпеченням холекальциферолом (недостатність у 33,3%, дефіцит – у 47,2% пацієнтів) незалежно від фенотипу захворювання та стадії хронічної хвороби нирок із найнижчим рівнем у разі явної протеїнурії. Низький вміст холекальциферолу асоціюється із вищими показниками альбумінурії та альбумін-креатинінового співвідношення ($r= 0,431$ та $r= 0,414$ відповідно; $p<0,05$), при фенотипі LADA2 – із зростанням цистатину С ($r= 0,578$; $p<0,05$) та зниженням фільтраційної функції нирок (ШКФСДКD EPI cysC ($r=0,578$; $p<0,05$)). Запропоновано алгоритм менеджменту хронічної хвороби нирок у пацієнтів з латентним автоімунним діабетом дорослих, який включає оцінку чинників ризику, скринінг, діагностику, лікування та подальший моніторинг. Таким чином, дослідження частоти розвитку, клінічно-діагностичних особливостей хронічної хвороби нирок на тлі LADA-діабету порівняно з класичними типами цукрового діабету залежно від антропометричних параметрів, показників вуглеводного та ліпідного обмінів, інсулінорезистентності, клітинної функції, маркерів автоімунного діабету, статусу холекальциферолу разом з аналізом даних літератури дозволили встановити чинники ризику, механізми розвитку і прогресування ренальних порушень при LADA-діабеті та удосконалити алгоритм ведення пацієнтів з хронічною хворобою нирок при цьому різновиді діабету.

2. The study is dedicated to solving a current problem of modern diabetology – improving the management algorithm of patients with chronic kidney disease and latent autoimmune diabetes in adults. Due to a comprehensive clinical examination the features of the onset and course of chronic kidney disease in patients with latent autoimmune diabetes in adults were established depending on the phenotype, stage of chronic kidney disease, degree of albuminuria and cause of chronic kidney disease, as well as in comparison with classical types of diabetes. The course of chronic kidney disease depends on the indicators of diabetic autoimmune disorders in adult patients with latent autoimmune diabetes. In patients with chronic kidney disease and latent autoimmune diabetes of adults islet antibodies are high, especially in LADA1 phenotype, but antibodies to glutamic acid decarboxylase are lower than in classical type 1 diabetes mellitus ($p<0.001$), indicating a lower degree of autoimmunity in this category of patients. The increase in the concentration of diabetic markers of autoimmunity in chronic kidney disease against the background of latent autoimmune diabetes in adults is associated with decrease in glomerular filtration rate ($r= 0.327$; $p<0.05$). The degree of dyslipidemia in persons with latent autoimmune diabetes in adults is found to be the largest in LADA2 phenotype and the category of albuminuria A3 and occupy an intermediate position between classical types of diabetes. In this case, the growth of low-density lipoprotein cholesterol and atherogenic index is associated with decrease of the glomerular filtration rate ($r=-0.428$ and $r= 0.324$ respectively; $p<0.05$). On the contrary, higher levels of high-density lipoprotein cholesterol are associated with improved kidney function and a lower degree of albuminuria ($r=0.403$; $p<0.05$), especially in LADA2. In persons with chronic pyelonephritis and latent autoimmune diabetes in adults, the renal filtration is associated with increasing of the low-density lipoprotein cholesterol (GFRCKD EPI CysC ($r=-0.560$; $p<0.05$)). For the first time the value of vitamin D deficiency in the formation of renal disorders in patients with latent autoimmune diabetes in adults was observed. Chronic kidney disease against the background of latent autoimmune diabetes in adults is accompanied by insufficient provision of vitamin D (insufficiency in 33.3%, deficiency – in 47.2% of patients) regardless of the phenotype of the disease and the stage of chronic kidney disease with the lowest level in the case of obvious proteinuria. A low content of vitamin D is associated with

higher albuminuria and albumin creatinine ratio ($r=-0.431$ and $r=-0.414$, respectively; $p<0.05$), in LADA2 phenotype – with increasing of cystatin C level ($r=-0.578$; $p<0.05$) and decrease in the filtration function of the kidneys (GFRCKD-EPI CysC ($r=0.578$; $p<0.05$)). The algorithm of chronic kidney disease management in patients with latent autoimmune adult diabetes is suggested, which includes assessment of risk factors, screening, diagnosis, treatment (non-drug, pathogenetic, symptomatic) and subsequent monitoring. Thus, the study of the frequency of development, clinical-diagnostic features of chronic kidney disease against the background of LADA compared to classical types of diabetes, depending on anthropometric parameters, carbohydrate and lipid metabolism, insulin resistance, β -cellular function, autoimmune markers and vitamin D levels allowed identifying risk factors, mechanisms for development and advance of renal disorders in patients with LADA and improve the management algorithm of patients with chronic kidney disease in this type of diabetes.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Царик ІО, Пашковська НВ. Фенотипи діабетичної хвороби нирок (огляд літератури та власні дані). Міжнародний ендокринологічний журнал. 2020;16(3):265-71.
- Царик ІО. Розподіл фенотипів діабетичної хвороби нирок при латентному автоімунному діабеті дорослих. Буковинський медичний вісник. 2020;24(2):149-52.
- Царик ІО, Пашковська НВ. Особливості перебігу хронічних ускладнень при латентному автоімунному діабеті дорослих. Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. 2021;1:45-51.
- Tsaryk IO, Pashkovska NV. Peculiarities of the course of diabetic kidney disease in patients with latent autoimmune diabetes in adults. Міжнародний ендокринологічний журнал. 2021;17(2):116-20.
- Tsaryk IO, Pashkovska NV, Ilashchuk OI. Prevalence of risk factors of cardiometabolic complications in latent autoimmune diabetes in adults. Буковинський медичний вісник. 2021;25(2):123-7.
- Tsaryk I, Pashkovska N. Relationship between the Level of Amylinemia and Albuminuria Categories in Patients with Latent Autoimmune Diabetes in Adults. Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences. 2022;10(B):1479-83.
- Tsaryk I, Pashkovska N. The role of markers of renal damage in the diagnosis of early stages of kidney injury in patients with latent autoimmune diabetes in adults. Journal of Medicine and Life. 2022;15(6):792-6.
- Tsaryk I, Pashkovska N. Features of the Course of Chronic Kidney Disease in Patients with Type 1 and Type 2 Diabetes, Depending on the Level of Amylinemia. Clinical Diabetology. 2022;11(3):210-1.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пашковська Наталія Вікторівна
2. Natalia V. Pashkovska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9896-1744

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комісаренко Юлія Ігорівна
2. Yuliia I. Komisarenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9912-4879

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Урбанович Аліна Мечиславівна
2. Alina M. Urbanovich

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3676-7345

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зуб Лілія Олексіївна

2. Liliya O. Zub

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.37

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8909-8224

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ташук Віктор Корнійович

2. Viktor K. Tachshuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7988-5256

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Федів Олександр Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Федів Олександр Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Доманчук Тетяна Іллівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна